Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 1

KIRIM'IN SESİ

"Dilde, Fikirde, İşte Birlik"

www.qiriminsesi.com

28 ŞUBAT 2017 **SALI**

Kırım'ın Sesi Gazetamız 3.Yılında

"Bir insanğa nutuq ve til ne qadar kerek ise, insanlarğa yani bir millet, bir qavme matbuat ve neşriyat o derecede gerekir; çünkü matbuat; halqınıñ, milletiniñ tilidir. Matbuat, bir tili milliyedir ki sesi dünyanıñ bir tarafından bir tarafına qadar keter. Bir tildir ki sedası biñ yıl soñra eşitilir. Matbuat, bir quvvettir ki denizlerniñ, çölleriniñ, bir tarafından bir tarafına geçer; zamanları birbirine qarıştırır…" ***İsmail Bey Gaspıralı***

Qırım işğaliniñ 3.yılı

Gazetamızniñ 2.yılığı hayırlarğa vesile olsun!

Sabır Tekmil İnsanlarğa Lâyıqtır

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 2

QIRIM İŞĞALİNİÑ 3.YILI

Üç yıl evelsi qırımtatar halqınıñ yüreginde yañı bir yara peyda oldu.
Rusya Federasyon ansızın Vatanımızğa kirip yaşağan tınç hayatımıznı bozdu kene düşmanğa tirenmege mecbur etti.
2014 senesi qırımtatar ve Ukrayna halqı içün kerçekten de stres ve facia ile tolu edi. 23 Şubat 2014 künü eminliknen Noman Çelebicihahan anma ve aynı zamanda Avromaydan vaqialarnı desteklegen miting keçirip endi eki künden (26 Şubat 2014) Ukrayna topraq bütünlügü qorçalamaq içün daha bir büyük mitingge çıqtıq.Erkekler mitingte eken qadınlar televizyonda canlı yayın izlep közyaşlarnı töke ediler meraqtan.Aman aman bitti atlattıq derken ertesi künü "Yeşil adamçıqlar" sinsice Vatanımıznı bastılar,Rus tanklar kirdi şeherlerge.
Her kes şokta eken olaylar ilerlemege başladı.Elimizden kelgenini yaptıq:Yollarda eylemler tüzenledik,dünya cemiyetine müracaat ettik.Keşke daha fazlası kelebilseydi.Biz Vatanımız'ğa savaşqa hazırlanmaq içün degil,tınçlıq ve dostluqta yaşamaq içün keldik ki.
Buna baqmadan mart 16 sahte referandum yapılıp 21 Mart künü Rusya Federasyonnuñ cumhurbaşqanı Vladimir Putin Qırım'nı Rusya'ğa bağlağan fermanını imzaladı.İşte o künü biñlerce qırımtatarnıñ yüregi parçalandı,eski yara sızlap başladı.Çünkü aynı öyle acı kün bizim atalarımız 1783 senesi ilk Qırım ilhaqında yaşadı.Ve o künü atalarımız közümüz ögünde canlandı. Olar ne his etkenini añladıq.
Keçmiş dersmiz bar eken biz aynı hatanı yapıp başladıq.Qorqtuq,küçümüznü zor topladıq,bazı vatandaşlarımız dayanmayıp öz Ana toprağını terk etti.Ama kimisi aksine toparlandı ve daha büyük ğayret ile küreş yolunu devam etti.
Ebet şehitlerimiz da oldu,qaçırılğanlar da.Ama umumen alğanda halqımız yüzünü qarartmayıp inadına yaşay ve inkişaf etmege tırışa.
Yaşa menim halqım,yaşa!İleride güzel kelecegiñ var! Nice zalimler kelip ketti,biz ise barmiz ve bar olacaqmiz!

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 3

ÇUBAROV´NIÑ QIRIMTATAR TABURUNA SALDIRISINEN BAĞLI AÇIQLAMASI

Milli Meclis reisi Refat Çubarov'nıñ Qırımtatar taburuna saldırısınen bağlı açıqlaması.
Millî Meclis'niñ reisi Refat Çubarov facebook sayfesinde Bildirgenine köre "Çonğar'daki olay çezilgendir. Ama er yada keç olacağı belli edi.Çünkü Ukrayna Silah Quvetleriniñ erkanında bir aynı zamanda bütün Ukrayna vatandaşları qatılabilecek Qırımtatar askerler biriminiñ qurulması epeyce uzatılmaqtadır.

Bu qararını beklegen "Asker" taburunu genç ve pek genç olmağan askerleri harbî idman yapıp, "Çonğar" ve "Çaplınka" keçitlerinde gümrük ve sınırcılarğa destek olup,andaki naqliye kiriş-çıqış hareketini nezaret ete ediler.Belli ki her eki taraf ve ayrıca sınırdan gizli işler çevirgen tüccarlar içün sürekli vatandaşlıq kontrolü elverişli olmağanı içün olarnı o yerden ğayıp etmege tırışqanlar.
Bu kerginlikni atlatqanımızğa sevinip üzülerek bazı Ukrayna harbîlerniñ qırımtatarlarğa oyun oynamaq içün çeşit sebepler uydurğanlarını qayd etmelimiz.Bir Vatan içün küreşken millet olaraq böyle tatsız çabalarğa elbette mania olmağa çalışacaqmız.Qırımtatar Millî Meclisi ve mesul şahıslar icap etken temaslarda bulunacaqtır.

Ermeni taksiciler Noman Çelebicihan adına batalyonğa qarşı toplanala

Qırım Vatandaşlıq ablukası Facebook sayfesinde bildirilgeni kibi şimdi Qırım sıñırında Noman Çelebicihan adına taburuna isyan etmek içün rus taraflı ermeni taksistler toplanmaqtalar. Eki kün evelsi keçken saldırı neticesinde belli olğanı kibi bir ermeni işadamı içki devamında ihabar etken soñ aslında Ukrayna Silah Quvetlerine ait birisi "Asker" bireyine qarşı adamlarnı ve tanklarnı yolladı. Ne ise ki mesele hayırlısı ile çezildi.USQ temsilcilerni qırımtatarlardan afu tilep,Refat Çubarov ile müzakere keçirip qırımtatar batalyonunu USQ erkanında resmi şekilde qaydğa keçirilmesine qarar verilgendir. Hal hazırda o yerde vaziyetini taqip etmektemiz.Ve işniñ ketişatını bildirecekmiz.

Qırım´da Ukrayna kanalınıñ muhbirleri köz altına alındı

İşğal olunğan Qırım'da STB Ukrayna kanalınıñ muhbirleri köz altına alındı. STB kanalınıñ hadimi Alöna Lunkova facebook hesabında bunuñ haqqında haber etti. Polis olarnı soqaqta toqtatıp bir saat devamında pasaport kontrolünü yaptı.Bundan soñra muhbirler serbest bıraqıldı.

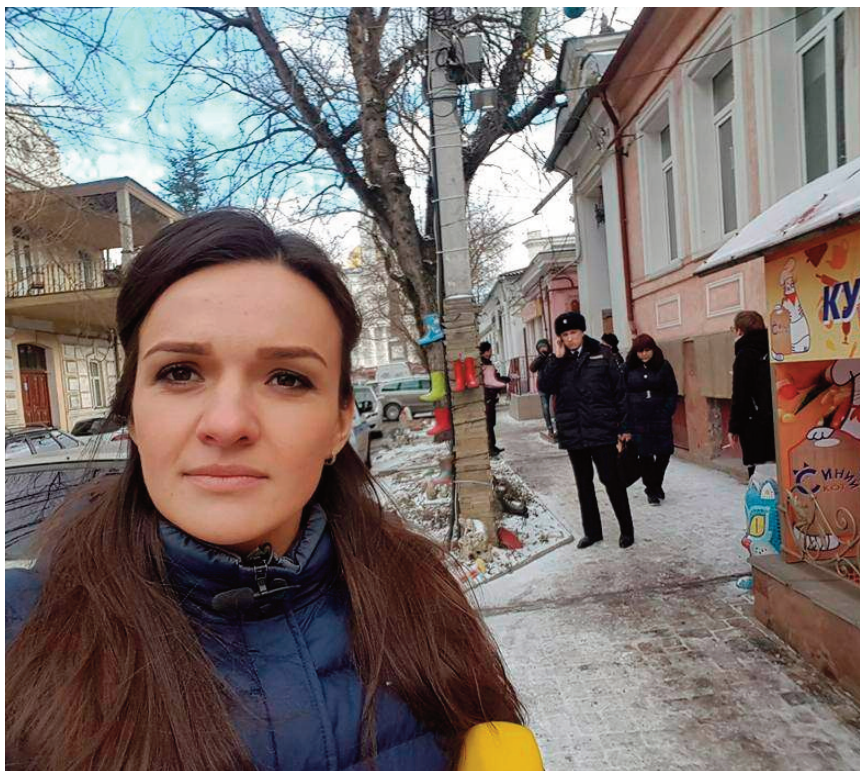

Mustafa Cemilev´niñ ağası FSBge çağırıldı

Millî liderimiz Mustafa Cemilev'niñ ağası Asan Cemilev FSBden bugün kelmek üzere soruşturma celpnamesini aldı. Bunu öz Facebook sayfesinde Milli Meclis'niñ reis muavini İlmi Ümerov bildirdi. Ondan ğayrı FSB'ge millî hareket iştirakçileri Mustafa Mustafayev ve Musa Tatarov çağırıldı. Musa Tatarov añlatqanına binaen soruşturmada video kösterip,olardan 2015 senesi yapılğan müslüman bayramnıñ teşkilatçıları ile alaqa haqqında soradılar.Belli ki FSB "Hizb-ut-Tahrir işi boyunca suçlağan tarafı içün yañı şaatlar qıdıra. Tam olaraq FSB soruşturmağa 5 kişi çağırıldı:Musa Tatarov,Mustafa Mustafayev,Asan Cemilev, Ebazer Abibullayev ve İsmail

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 4

Kırım'ın sesi gazetamıznıñ 2.yılığı hayırlarğa vesile olsun!

Mustafa SARIKAMIŞ

Kırım'ın Sesi Gazetesi
www.qiriminsesi.com

Bir insanğa nutuq ve til ne qadar kerek ise, insanlarğa yani bir millet, bir qavme matbuat ve neşriyat o derecede gerekir; çünkü matbuat; halqınıñ, milletiniñ tilidir. Matbuat, bir tili milliyedir ki sesi dünyanıñ bir tarafından bir tarafına qadar keter. Bir tildir ki sedası biñ yıl soñra eşitilir. Matbuat, bir quvvettir ki denizlerniñ, çölleriniñ, bir tarafından bir tarafına geçer; zamanları birbirine qarıştırır…''
İsmail Bey Gaspıralı
Üstad İsmail Bey Gaspıralı'nıñ yolunda…
'' Tilde,fikirde,işte birlik'' şiarı ile ilk nüshası 22 nisan 1883'te Bağçasaray'da çıqarılmağa başlanğan Tercüman gazetası İsmail Bey Gaspıralı'nıñ bizlerge bıraqtığı eñ büyük miraslardan birisidir.
27 Şubat 2015 Tarihinde hizmet bermege başlağan www.qiriminsesi.com ve Türkiye'de aylıq Qırımtatar tilinde yayın hayatını sürdürgen Qırım'nıñ sesi gazetemizniñ maqsadı,İsmail Bey Gaspıralı'nıñ bu büyük mirasına sahip çıqmaq ve onu yaşatmaqtır.Qırımtatar Türkleriniñ ananevî,körenek,ürf, adet kibi yaşamlarında ne bar ise objektif şekilde Dünya cemiyetine taqdim etilmekyedir. Halqqa hizmeti Haqqa Hizmet felsefesinden hareketle dünyanıñ neresinde bir qırımtatarı varsa ona ulaşmağa çalışacaqmız sloganı ile 2 yıl evel çıqqanımız bu yolda buğün dünyadanıñ farqlı ülkelerinde yaşağan soydaşlarımızğa ulaşmanıñ mutluluğunu yaşamaqtamız. Bizlerni bu yolda yalnız bıraqmağan oquyucularımızğa bütün haberlerimizni paylaşqanlarğa, saytlarında,içtimaî ve yazılı medyada qullanğanlarğa teşekkür etemiz. İlk künden beri emin olğanımız şey "Tarihiniñ er ya da keç yazacaq şey serbest ve mustaqil Qırım".
Daha faydalı ve semer çalışmamız içün teklifleriñizge ve notlarıñızğa açıqmız. Vatanımız içün güzel künler arz etip,eyiliklerde körüşkenimizni tileymiz!
Hepimizge gazetamıznıñ 2.yılığı hayırlarğa vesile olsun!Hürmet ile "QIRIMNIÑ SESİ" ailesi

QIRIMNIÑ SESİ
Qırım yarımadasınıñ
Tamır qırımtatar halqı,
Tarihta savurılğansıñ,
Külmedi bir türlü bahtıñ.
Dünya boyu
darqağandır,
Seniñ tuvğan evlâtlarıñ.
Yat elde yurt arağandır,
Seniñ "öksüz" balalarıñ.
Zaman keçti, ep öskendir,
Dört bir yaqta nesilleriñ.
Vatanına qaytalmağan,
Köralmağan öz yerlerin.
Er kün küreş devam ete,
Mucadele qaytmaq içün,
Gür sesini eşittire
"Qırım sesi" halqı içün.
Milletiniñ aq-uquqı,
Körgen havfı-belâlarnı,
Ana tili, em nutuğı,
Adetlerni, em yırlarnı
"Qırımnıñ sesi"nde oquy
Dünya boyu qırımtatar,
Vatanında olğanını,
Bu neşirde bilip, baqar.
İç tınmasın! Yañğırasın
"Qırımnıñ sesi"
dünyada,
Oqumağanlar qalmasın,
Yüreklerimiz Qırımda…
Urie Kadirova

KIRIM'IN SESİ
"Dilde, Fikirde, İşte Birlik"

KURULUŞU 27 ŞUBAT 2015
YIL: 3 SAYI: 11
28 ŞUBAT 2017 **SALI**

Haber Müdürü
Mustafa BALKAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mustafa SARIKAMIŞ

Web:www.qiriminsesi.com
e-posta:
qiriminsesi.com@gmail.com
İdare Yeri
Seydişehir Kırım Türkleri Derneği
Atatürk Caddesi 129 Sokak 1/A

Baskı Yeri
Kaya Ofset Matbaa Tesisleri
Ferhuniye Mahallesi Yeşilay Sokak
No:6 Selçuklu/KONYA

Yayın Türü
Aylık ve Süreli
Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Seydişehir Şubesinin Kültür Hizmetidir
ÜCRETSİZDİR
Kırım'ın Sesi Gazetesi Basın Meslek İlkelerine uymaya söz vermiştir. Yayımlanan yazılar yazarların kendilerine aittir. Haber, fotoğraf ve yazılar kaynak gösterilmek suretiyle iktibas edilebilir.

KATKILARINDAN DOLAYI
Dünya Kırım Türkleri Kültür İktisadi İşbirliği Derneği'ne teşekkür ederiz

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 5

“Qarılğaçlar yuvası” üç yılğa qapatıldı

“Qarılğaçlar yuvası” qale sarayınıñ müdiri Aleksandr Levin Qırım’nıñ baş turistik noqtasınıñ qapatılmasınıñ sebebini añlattı.2017 yılında o yerde qaya küçleştirme deneyim işler keçirecek,2018-2019 olarnıñ tamamlaması planlaştıra. Küçleştirme işleriniñ bitken soñra fiyat raqamı belli olacaq. Şimdilik bu işniñ 50 milyon ruble tutqanını beklenile.

Ahtem Çiygöz´nüñ İşinde Gizli Şaatnıñ İfadesi Alınacaq

Ahtem Çiygöz’nüñ işinde gizli şaat sorğulacaq.

Qırım’nıñ işğalci mahkemesi Millî Meclis’niñ reis muavini Ahtem Çiygöz’nüñ duruşmasında gizli şaatnıñ ifadesi alınacaq. Bunu Twitter hesabında avukat Nikolay Polozov bildirdi. Belli ki sözde savcı deliller taqdimi sırasını deñiştirip sırlı tanıq sorğulamağa niyetinde. Ahtem Çiygöz “26 Şubat” işi boyunca eki senedir haqsız olaraq bulunmaqtadır.26 Şubat 2014 senesi Ukrayna topraq bütünlügüne qol tutmaq içün Yuqarı Şurası ögünde miting keçirildi.Rus ve qırımtatar tarafı ile keçken bu eyleminin neticesinde qırımtatarlar tutuqlanıp rus tarafı sadece şaat olaraq mahkemege çağırıla.

Fotoğraf : BBC

Seyran Saliyev Serbestlikke Qavuştu

Seyran Saliyev serbestlikke qavuştu. Anton Naumlük Facebook sayfesinde bildirgenine köre 26 Ocaq künü qırımtatarlarğa basqı yapılğanda tutuqlanğan Seyran Saliye azat etildi. FSB onu “Hizb-ut-Tahrir teşkilatında iştarak etkeni iddia etip haqsız olaraq 12 künge hapiske yolladı.O Bağçasaray’da keçken Cuma namazı vaqtinde qonuşmacıdan basqı haqqında ilan etip Qırım müslümanları ve dünyada zorbalıq körgenler içün dua etti. Anası Zodiye Saliyeva millî hareket iştirakçisidir

Yaş Qırımtatar Keşfiyatçı Robot-Ressamını Yasadı

Yaş Qırımtatar keşfiyatçı Edem İbraimov.
Işğal olunğan Qırım’nıñ Bulğanaq(Kolçugino) köyündeki 2.Millî mektebiniñ 11.sınıfınıñ talebesi Edem İbraimov genç yaşına baqmadan robot-ressamını yasadı.

Robot çeşit metinler toplamaqnen beraber grafik resimler de çizebile.Yazı aleti deñiştirilgende gravür ve küydürme şeyler içün de qulllanılabile.
“KİT” adlı bilgisayar projeler yarışması içün bu robotnu yatqan Edem her kesni şaşırtıp mektebiniñ istidatlı talebelerge berilgen Seyitcelil İbraimov adına bursunu qazandı.Onuñ fikirine köre, keşfiyatı biraz işlenilgende daha keniş qullanılabile-reklamadan başlap quyumculuqqa qadar.Edem İbraimov voltajnı idare etken laboratoriya küç qaynağı ile bir lehim istasyonunu yasadı.
Mektepniñ müdiri Üsniye İbraimova talebesiniñ istadatını taqdir etip onuñ mektep hayatında faal olğanını ve böyle yarışmalarda daima iştirak etkenini qayd etti.Altın madalya talebesi Edem İbraimov kelecegini matematika,bilgisayarcılıq ile bağlap öz şirketini qurmaq niyetindedir.

Fotoğraf: simfmo.rk.gov

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 6

Qırım sıñırında qırımtatar askeri tutuqlandı

Qırım sıñırında qırımtatar askeri Seyitibrahim Zeytullayev yaqalandı.Tutuqlu güya kontrol keçitinden tışı Qırım'ğa kirmege tırıştı.
RİA News bildirgenine köre keçenlerde işğal olunğan Qırım'da Noman Çelebicihan adına qırımtatar taburunuñ askeri tutuqlandı.
20 yaşındaki Seyitibrahim Zeytullayev gizli yolları ile Qırım'ğa kirecekte yaqalandı.Üstünü arağanda Qırım Vatandaşlıq ablukasınıñ teşebbüsçüsü "Asker" batalyonunuñ kimligi tapıldı.Zeytullayev bir yıldan ziyade "Asker" taburunda bulundu.Malüm olğanı kibi oña qarşı cinayet işi açıldı.Taburunuñ başqanı Lenur İslamov bu bilgilerini tasdıqlap Zeytullayev her vaqıt Qırım'nı sağınğan,istidatlı asker olğanını söyledi.Bundan evel FSB aynı işi boyunca Rüstem ve Akim Osmanov'lar tutqlanğan edi.Faqat suçlarını üstlengen soñra serbest bıraqıldı.
Rus propagandası Zeytullayev'niñ basqı altında bergen ifadeleri ile faydalanıp bu haberini terske çevirip yayınladı.

Avukat Kurbedinov´nuñ bilgisayarı qaytarıldı

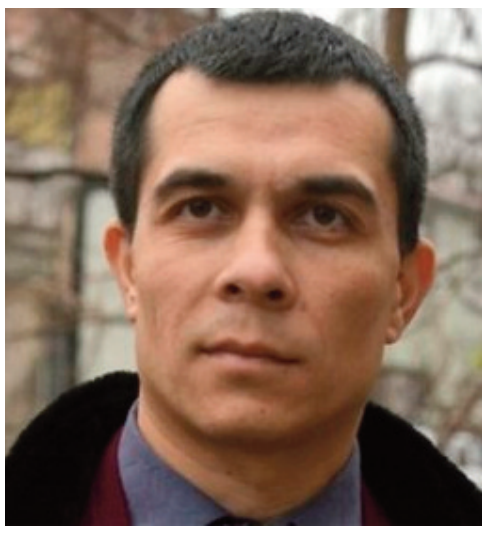

Jurnalist Anton Naumlük Facebook hesabında bildirgeni kibi FSB 26 Ocaq künü toplu basqı vaqtında avukat Emil Kurbedinov'nuñ evinde tintüv yapılğanda alınğan tehnikanı qaytardı.Emil Kurbedinov añlaqanına köre FSB'ni hususan bilgisayarda olğan malümatlar, dosya,belgeler ile meraqlandı. Aynı zamanda da avukat Edem Semedlayev'ge de ofis araması neticesinde çekilgen tehnika keri berildi.

Şefika Konsul.
Millî hareket iştirakçisi Şefiqa Konsul(İslamova) 1937 senesi 18 Şubat künü Bağçasaray vilayetiniñ Kökköz(Sokolinoye) köyünde dünyağa keldi.
1956 senesi Semerkand qırımtatar faalciler grubunuñ azası Mustafa Konsul ile evlendi.Aqayına destek olup özü de qırımtatar Millî hareket iştirakçisi oldu.Qırımtatarlarnıñ hayat nabzını taqip etmesi,gizli toplantılar,protestolar tüzenlemesi evlerinde defalarca keçken aramalar keçirilmesiniñ sebebi oldu.KGB hadimleri Şefika hanumnıñ iş yerine de kele ediler.
Faqat o zor zamanlarda da küçlü qadın olup öz yırları ile yaqınlarnıñ göñlünü kötere edi.Şimdi ise olarnı yırlap közyaşlarnı tutup olamay.Acayıp sesi içün de "millî hareket bülbülü" namıyle keçti.Şefika Konsul birçoq yırlarnıñ müellidir.Yaqında onuñ hem vatanperver, hem romantik yırlarnı içeren "Dostlarım menim-yırlarım" cıyıntığı "Tezis" neşriyatından çıqarıldı.
Şefika Konsul Aqmescit şeherinde yaşap bir özü qala.Ancaq halq tarafından sevilip sıq sıq ziyaret etile.

Qırım´da Noman Çelebicihan´nıñ hatırasına yarış

Qırım'da Noman Çelebicihan'nıñ hatırasına yarış. İşğal olunğan Qırım'da Qırım musulmanlarınıñ müftisi, siyasetçi, şair, I.Qırımtatar Millî Qurultayı prezidiumınıñ azası, Qırım Halq Cumhuriyetiniñ hükümet reisi Noman Çelebicihan'nıñ hatırına bağışlanğan edebî yarışma keçmekte.Yarışmada 5-11 sınıf talebeleri iştirak ete.Olar "oquma" ve "taqdim" kategor'lerde özünü köstere-bileler. Yarışmacılarğa Çelebicihan yazğan şiirini onuñ haqqında yada vatanperverlik mevzusunda şiirlerni oqumağa teklif etile.Bundan ğayrı Noman Çelebicihan'nıñ hayatı ve faaliyeti haqqında sunumlar hazırladılar. Talebeler eki grupqa bölünecek:5-8 ve 9-11 sınıf. Yarışma qırımtatar millî hareket iştirakçileri ve cemaat faalciler tarafından teşkil etildi. 1.basamaq Qırım bölgelerinde 10-22 Şubat künleri keçecektir

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 7

Eurovision biletleri satılıp başladı

Ukrayna'nıñ ev sahipliğinde yapılacaq Eurovision 2017 Yır Yarışması'nıñ biletleri satışqa çıqtı.
Eurovision'nuñ internet saytından yapılğan duyuruda, yarışma qapsamında Kiev'de tüzenlenecek doquz konser, altı prova, eki yarı final ve final içün toplam 70 biñ biletiniñ, 8 avro ile 500 avro fiyat aralığında satışqa sunulğanı belirtildi.
Eurovision 2017'niñ ilk eki biletini, 2004 yılındaki yarışmada Ukrayna adına zafer qazanğan yırcı Ruslana'nıñ satın alğanı duyuruldu.
İsveç'niñ paytahtı Stockholm'da yapılğan 2016 Eurovision Yır Yarışmasında Ukrayna'nıñ temsilcisi Camala, seslendirgen "1944" adlı yırı ile birinciliği qazanmış, böylece Ukrayna 2017'de organizasyona ev sahipliği yapma haqqını elde etken edi.
Eurovision 2017 Yır Yarışmasınıñ yarı finalleri 9 ve 11 Mayıs, finali 13 Mayıs tarihında tüzenlenecek.
Eurovision biletleri https://www.concert.ua/en saytından satın alınabile.

Qırım´da işğalciler "qavuşma" heykelini qoyacaq ola

Qırım'nıñ sözde hakimiyeti Moskova'dan para istemesinde pek ustadır.Şimdi de olar sadıqlıq abidesini qoymağa niyetleneler.Rusya Federasyon'nuñ Medeniyet Nazirligi işğal olunğan Qırım'da "Rusya ve Qırım qavuşması"na bağışlanğan heykeliniñ tiklenmesine ruhset berdi. Anıtınıñ taslağını ressam Yaroslav Larionov çizdi.Anıt üç insan figüründen ibarettir:millî qıyafetler ile rus,ukraynalı ve qırımtatar.Olarnıñ ellerinde "Yıqılmacaqmız,Qırım tarihini yazacaqmız" yazısı ile kitap olacağı belli.Bu leyha içün tahminen 10 milyon ruble kerekecek. Qırım işğal etilgenden soñra rus sözde hakimiyeti çeşit heykeller qoymağa başladı. Bazıları ap-açıq qırımtatarlarğa hakaret etken anıtlar da qoyuldu.Elbet bunuñ kerçek sebebi ğayet aşikâr olsa da biz kene de soñ zamanlarda tasfıqlanğan heykeller çoq qolay avdarılğanını bilemiz.

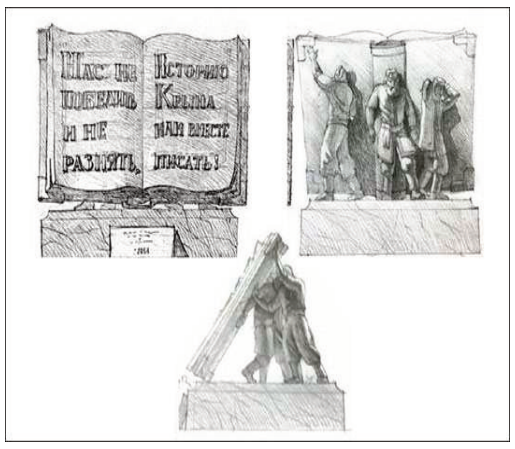

Rusya saytı Qırım´nı Ukrayna Toprağı Olaraq Tanıldı

Rusya saytı Qırım'nı Ukrayna toprağı olaraq berdi.
Harita bir eglenceli malümatınıñ parçası edi.
"Eurosport" kanalınıñ Rusya bölügü öz saytında işğal olunğan Qırım'nı Ukrayna toprağı olaraq tanıldı.
Qaynağında oquyucular içün "Avropa kupasınıñ finalini stadyumdan tap" testni yerleştirip örnek resim olaraq Avropa haritasını seçtiler.Sınırlarnı belgilegende Ukrayna Qırım ile ve ne içündür alt üst bayrağınıñ renklerinde kösterildi.
Tefsirlerde "ne ise ki Qırım keregi kibi Ukrayna erkanında" degen fikirini de bildirdiler

Qırım´da Qırımtatar Yaşlar Merkeziniñ Faalcisi Vefat Etti

Qırım'da Qırımtatar yaşlar merkeziniñ faalcisi vefat etti.Bugün Şubat 8 künü reanimasyonda devamlı şuursuz bulunduqtan soñra Bağçasaray vilayetiniñ Teberti(Turgenevka) yerli Meclis'niñ Qırımtatar yaşlar merkeziniñ aktivisti Lenur Üseinov vefat etti. Bunu öz Facebook sayfesinde qırımtatar aktivisti Eskender Bariyev bildirdi. Lenur Üseinov bir qaç künde 42 yaşını tolduracaq edi.Cenaze namazı bugün Bağçasaray'daki Teberti köyünde qılındı. Merhumnuñ yaqınlarına teren taziye bildiremiz. Allah'nıñ rahmetinde olsun!

'Dilde Fikirde İşte Birlik'
KIRIM'IN SESİ GAZETESİ

İnna Lillâhi
Ve
İnnâ İleyhi Raciûn

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 8

21 Şubat Qırımtatar Ana Tili Günü

Ana tili. 21 Şubat künü Dünya Ana Tili qayd etile. Ne mutlu bizge ki böyle bülbül ana tilimizge sahipmiz.Sahipmiz de aceba tolusu ile mi? Psihologlar balalar 5 ayğa qadar qaysı tilini eşitseler o tilni ezberlegenini aytalar.Onuñ içün til terbiyesi taa ana qarnında başlamağa kerektir. Ebet milletimiz nice zorluqlar çekip tilini ne yazıq ki yoq olayatqan halğa qoyğan edi.Ama çoq şükür şimdi daha çoq buna qıymet kesemiz. Ana tilini bilmege bu bir moda degil bu her kün hayatınıñ kerekçesidir,bir normadir. Milletimizniñ mentaliteti eñ başta dinimiz,soñra tilimiz kösterebile.İnsan ecnebî tillerni bilse pek yahşı,faqat ne tilde laf etse o halqqa aittir.Ya siz turmuşta hangi tilde laf etesiñiz? Özümüznü halq olaraq hürmet etsek kimligimizni qorumağa kerekmiz.Çünki eger tilimizni coysaq zayıf millet kibi yavaş-yavaş yer yüzünden silinecekmiz. Tabi qırımtatar halqı tirenmege ve çalışmağa bilgen bir millettir.Onuñ içün ana tilimizni sayıp,sevip Vatanimizda yaşatayıq sonsuzğa qadar. Ana tili künü hayırlı olsun, qıymetli dostlar!

ANA TİL
Ey, Ana til, ey tuvğan til,
Sen yekâne barlığım…
Ey, evlâdım, bir ömür bil,
Ana tiliñ – baylığıñ…
Bülbül kibi, sayrap tursañ,
Tuvğan Ana tiliñde,
Qayda olsañ, qayda qonsañ,
Canıñ yaşar iliñde…
Urie Kadirova

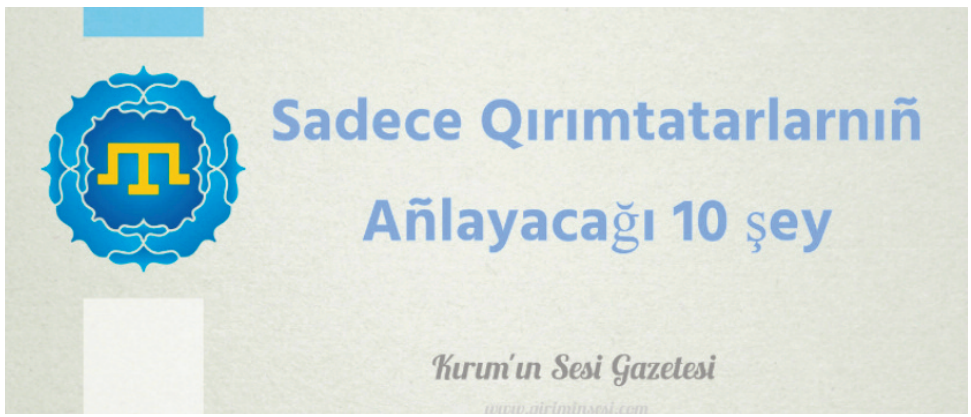

1-Qırımtatar milli gimni 'Ant etkenmen' : Sözler ve muzıkasını mühellifi milli qahramanımız,liderimiz ve 1918 senesi ruslar tarafindan vahşice öldürülgen Noman Çelebicihan
"Bu yerde milli marşımızdan bir parça ketiremiz.
Ant etkenmen, söz bergenmen millet içün ölmege,
Bilip, körip milletimniñ köz yaşını silmege.
Bilmey, körmey biñ yaşasam, Qurultaylı han olsam,
Kene bir kün mezarcılar kelir meni kömmege…"
2-Qırımtatar tamğası – Taraq tamğa : Qırımtatarlarnıñ kök tüsteki bayrağında altın renk ile bezetilgen tamğa – taraq aks olunğan
3-Qaytarma : Qırımtatar milli oyunu.Qırımtatarlarnıñ göñlünü,kimligini **köstergen oyundur.**
4-Qalpaq : Qırımtatar erkeklerine ait ananeviy baş kiyimi.Misafir ziyareti,bayramlar vaqıtında kiyilgen şey.
5-Ey, Güzel Qırım! Yırı : Vatan Qırım'ğa hasretimizni añlatqan ,diñlegenimiz zaman yüreklerimizni yaqqan , Qırımtatarlarnıñ destanlaşqan yırı.
6-Tım-Tım Oyunu : Nazik,totay ve büyük ustalıq istegen qırımtatar oyunudur. Bu oyunğa ayrı güzellik ve ahenk bergen-kemane sesidir
7-Tepreç – Tepreş : Hıdırlezden soñra yapılğan bir qırımtatar halq bayramıdır. Bir-birlerine yaqın köylerniñ halqları bir arada toplaşıp eglenirler. Tepreç künü qalaqay tığırtıp başlar. Tığırtılğan qalaqaynıñ üst beti kökke baqar ise o sene bereketini aruv olacağı tüşünilir. Tepreç künü türlü eglenceler yapılır. Bular, küreşler, yırlar, güzel hamır aş yarışmaları, çıñlar ve çeşit eglencelerdir.
8-Amet Aqay : Keskin zeka ve hazırcevaplığı ile keyfimizni kötergen qırımtatar latifelerniñ qahramanı.
9-Köbete,yantıq(cantıq) ve çiğbörek :Qırımtatar sofrasınıñ olmazsa olmazı.Ailelerni toplanğan,tadınen hayrette qaldırğan ve ancaq qırımtatarlar kerçekten yapabilgen et ve hamurdan pişirilgen köbete,yantıq ve çiğbörek.
10-Sürgünlük– Qatil Stalin emiri ile öz toprağından zornen ayırıldık, 19 Mayıs 1944 senesi Qırım'nıñ asıl ve tamır halqına yapılğan eñ qara künü.Erkeklerimiz cebhede Sovet Birligi içün savaşır eken halqımız sinsice öz ana toprağından zornen ayırıldı.Bu facia neticesinde milletimizniñ 50% yolarda,yoqsulluqta,açlıqta ğayıp ettik
"1944te 18 Mayısnıñ sabahı
ebedî söndü ah halqımnıñ sobası
Facia üstüne facia,zorbalıq.
Eñ ağır,eñ acı hışımğa oğradıq.
Aytıñız üykenler yaş nesil diñlesin
Açıñız tarihnıñ o qara perdesin
Sözüñden,ana yer,o dağlar iñlesin
İnsanlar başına sürgünlük kelmesin..!"
QIRIMNIÑ SESİ GAZETASI

21 Şubat künü "Yurt" antikafege hepiñizni bekleyler

21 Şubat künü qayd etilgen ana tili künü sebebi ile "Yurt" antikafesi sizler içün meraqlı "Qırımtatar tilinde oyunlar aqşamı" programını hazırlağanını ilan etti. Aqşam devamında Alias,Mafya,Doobl oyunlar sadece qırımtatarca qonuşmaq şartı ile oynalacaqtır.Kiriş fiyatı 300 ruble.Demek 21 Şubat künü saat 18'de hepiñiz bu ana tili mühitine dalmağa davetlisiñiz.

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 9

20'ge Yaqın Kişi FSB Tarafından Köz Altına Alındı

Bu sabah FSB Aqmescit civarında Kamenka "bağçası" degen köyünde Marlen Mustafayev'niñ evinde arama keçire. Marlen Mustafayev ise işten qaytqanda tutuqlandı ve Aşırıcılıqqa qarşı merkezine ketirildi.Millî Meclis seçim komisyonnuñ reisi Zair Smedla FSB olay yerinde Vatandaşlarına qol tutmaq içün toplanğanlar ve telefonlarğa çekim yapqanlarnı da tutuqlanğanını tasdıqladı.Bu basqı devamında bu vaqıtqa qadar 20'ge yaqın kişi FSB tarafından köz altına alınğanı belli oldu.Olarnıñ arasında Osman Arifov,Remzi Bekirov, Ruslan Süleymanov,Riza İzetov,Alim Karimov, Seyran Mustafayev ve Mecit,Ablakim, Enver adında kişiler.

ER VAQIT KÜÇLÜ OLMAMIZ KEREK

Duşmanlarımız bizlerni dünyanıñ çeşit ülkelerine sürgün etip yoq etmek istediler. Birlik ve beraberligimizni ğayıp etmek içün dinimizni, tilimizni unuttırmağa tırıştılar. Ğurbetlikte yaşağan baba-dedelerimiz büyük qıyıncılıqlarnı başından keçirdi, amma Allahnıñ yardımınen milletimiz kene de birlik-beraberligini ğayıp etmedi. Yarım asırlıq sürgünlikten soñ halqımız baba-dedelerimiz toprağına qaytmağa başladı. Bunı istemegenler bizlerni içimizden parçalap, bir-birimizge duşman yapmağa areket eteler. Böyle vaqıtta ğayet diqqatlı ve uyanıq olmaq kerekmiz.Ötmek parçalanıp, loqma alına ketirilgen soñra yutula. Birlik olğan bir milletni yeñmek mümkün degil. Bunıñ içün onı içinden parçalap, soñ qolaylıqnen yeñeler. Tarih boyunca bu er vaqıt böyle olğan, musulmanlar bunıñ pek çoq zararını körgenler. Bugün bütün musulman ülkelerinde alıp barılayatqan siyasiy oyunlar da bu maqsatnen yapıla.

Musulmanlarnı bölip, parçalamaq içün İslâmnıñ ilk yıllarından başlap fitne-fesat areketleri başladı ve yuqumlı bir hastalıq kibi bu künge qadar yetip keldi. Dinimizniñ birlik ve beraberlik çağıruvına diqqat etkenler, duşmannıñ qurğan fitne tuzaqlarına tüşmekten qurtulır, Yüce Rabbimizniñ "Bölünip parçalanmañız" (Ali İmran 103) emrine diqqat etmegen musulmanlar ise küçüni, quvetini ğayıp eter ve duşmannıñ eñ accı eziyetlerinen qarşılaşırlar.

Bizni em bu dünyada, em de ahırette zararğa oğratajaq olğan duşman tuzağına saqın aldanmayıq. İslâmnıñ birlik ve beraberlik çağıruvna diqqat eteyik. Keçmişte yaşanğan, bugün de dünyanıñ çeşit ülkelerinde tekrarlanğan felâketlerden ders alayıq.

Bir seadet küneşi olaraq doğğan İslâmiyet, renkleri ve tilleri birbirinden farqlı olğan insanlarnı bir inam etrafında birleştire, kin ve duşmanlıqnı yoq etip, haqiqiy bir bahtlı yaşayışqa ve mabetlikke alıp bara. Aslında İslâm kelimesiniñ bir manası da "barış", "mabetlik" demek. Bu sebepnen musulman – baht-seadet ve mabetlik içinde yaşağan insan demek. Baht ve seadet içinde olmaq; birlik ve beraberligimizni sağlamlaştırmaqnen mümkün.

Qırım´da İşğalci Hakimiyeti Halqımızğa Basqı Ve Şiddetni Devam Ettire

Qırımtatarlar ne qadar barış isteseler de FSB hep üstlerine kelip çatışmağa qaşına.Bir suçu olmağan insanlarnı qapap halqımıznı qışqırtalar.Adet üzre sabah beklemegen halda evlerinde arama yapıp,rus insanlar rahat keçkende saqalı olğan qırımtatarlarnı soqaqtan bile keçirmeyip tutuqlaylar.

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 10

TATAR TÜRKLERDE YAÑI KELİNLERGE QULLANILĞAN ADETLER

Ananeler er halqnıñ eñ büyük zenginligidir. Urf-adetler ise onların keçmişini al-azırda akis köstergen küzgüsidir. Bu zenginlikler ise kelecek nesillerimizge berilecek eñ müim miraslarımızdır. Episi türk milletlerde olğanını kibi qadın tatar türklerde de qorantanıñ baş tacıdır. Bu sebeple de qadınların alışqanlıqlarına ve zekâsına çoq itibar kösterilir. Tatar urf-adetlerine köre kelin evlengenden soñra ertesi künü, evine eñ yaqın quyudan su ketirmek mecburiyetindedir. Suyu tökmeyip ketirmek bir marifettir. O kün maalleliler yañı kelinni közeterler: yürüşine, vucudına ve qabiliyetine baqarlar. Kelinge öz istidatını ve güzelliğini o kün er keske isbatlamaq kerek. Bir diger anane ise yañı kelinge laqşa kestirmek. Laqşalar dane-dane ve ince kesilecekler. Keskende pıçaq hamurdan ayırılmacaq. Bu da kelinniñ aşhane marifetiniñ isbatıdır. Ayrıca tatar türklerde qız balalar kiçik yaşından itibaren tikme ve nağış işlerini ögrenmek kerekler. Kelin kelgen evde bu qabiliyetini de sergilemek kerek. Ciyez sandığı açılğan zaman içinden eñ az 20 dane nağışlı silecek çıqmasa “tenbel kelin” derler.

Genç evlilerni ufaq balaları doğğan zaman, doğar doğmaz ufaq balanı ağzına bal ve sarı yağ sürterler. Bu ise kelecek ayatında barlık ve toqkluq içinde yaşacaqnı añlama kele. Tatarlar ufaq balanı qırqını çıqqana qadar kimsege köstermezler. Nazarnı ve kem közlerni teserine inanırlar. Bulardan qorumaq içün de yastıqnıñ altına demirden kesici aletler (pıçaq, maqas) yerleştirler. Bebeyni adını da qırqı çıqsa qoyulur. Ad saylağanda bebeyni şahsiyetine ve daa soñraki ayat akımına akis olacaqnı tüşüngenler içün baştan ufaq balanı qulağına ismini bağırıp söylerler. Bebey eşitken zaman külümsirese begengenini ve kelişkenini, ağlasa da begenmeyip, kelişmegenini tüşünürler ve başqa isim qıdırmağa başlarlar. İsim qararı berilse yaqın soylarnı ve qomşularnı çağırırlar ve imamnen beraber ezan çağırıp bebeyni qulağına üç kere ismi söylep ad qoyarlar. Aynı zamanda qorantanıñ kiçikleri tahta bir tasla kelgenlerden para toplarlar.

Tatar türklerde musafirseverlik çoq müim bir unsurdır. Yañı kelgen kelinlerni musafir qarşılama sanatlarına da diqqat eterler. Musafirge başta sofra donatırlar, aşatıp-içirirler daa soñra subet eterler. Tatarlarda ayaqta turıp subet etilmez ve ayıplanır. Atta “musafir sevmegen insan degildir” kibi atalar sözü bile bardır.

Bunıñ kibi ananelerni vaqtınen küçlenip devam etmesi tatar türklerniñ urf-adetlerge olğan vefadarlıqnı ve sadaqatnı köstergiçidir.

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 11

BMT Amerika Temsilcisi:Qırım Ukrayna'ğa Qaytmağanına Qadar Yaptırımlarnı Lağu Etmecekmiz

BMT Amerika temsilcisi:Qırım Ukrayna'ğa qaytmağanına qadar yaptırımlarnı lağu etmecekmiz. Birleşken Milletler Teşkilatında Amerika'nıñ yañı tayinlengen daimî temsilcisi Nikki Heyli Şubat 3 Cuma künü çıqışta bulunur eken Amerika Birleşken Devletleri Rusya'nıñ saldırısına kesen-kes menfî qıymetini keskenini ve Qırım içün uyğalanğan yaptırımlar Ukrayna erkanına qaytmağance devam etecegini bildirdi. Heyli ABD ile Rusya arasındaki münasebetleri daha yahşı olğanını umüt etip,kene de Ukrayna şarqındaki "felaket" vaziyeti açıq ve sert takbih etmesiniñ kerekligini urğuladı. Beyaz Saray BMT vekiliniñ açıqlamasına qol tuttu.Matbuat katibi Şon Spayser ABD'niñ pozisyonunu dos-doğru ifade etkenini tasdıqladı. Belli ki Donald Tramp Rusya'ğa qarşı yaptırımlarnı lağu etmesi qarşılığına Rusya nükleer potansiyelinden vazgeçkenini istedi.Rusya tarafı bu teklifini ted etti.

Bala bağça hocaları maaşlarını alğanına qadar işke çıqmacaqlar

Işğal olunğan Qırım'nıñ bala bağçalarda maaşlar keç qala.Çalışqanlar olarnen hesaplaşma yapılmağance işke ketmege red eteler. Aktivist İlya Bolşedurov añlatqanı kibi o bala bağçağa kelgende anda çalışqan muallim qadın oña maaş ödenmeden çalışmacağı haqqında bildirme kösterdi.Yarın bala ögretmenleri Emek Teftişine müracaat etecekler. Tahsil sektörü bu durumumu bütçe müessiselerniñ içtimaî esasına keçmesi ile bağlay.

Yalta'daki Botanik Bahçası Rusya mülkiyetine keçecek

İşğal olunğan Qırım'nıñ Nikita Botanik Bahçası Rusya'nıñ federal mülkiyetine berilecek.Bu sebepten "Nikita Botanik Bahçası-Millî İlim Merkezi" müessisesi qapatılmaqtadır. Mezkür qarar sözde Nazirler Şurası'nıñ saytında yerleştirildi.Onu yerine ketirmek içün mahsus çalışma komisyonu tizildi.Şirketiniñ qapatılması 1 Ağustos'qa qadar işğalci tarım baqanlığı taqibinde planlaştıra. Nikita Botanik Bahçası 1812 senesi Yalta'nıñ Nikita qasabasında quruldu.

Türkiye Yatırımcıları Qırımtatarlar İçün Kotecler Quracaq

Türkiye yatırımcıları qırımtatarlar içün kotecler quracaq; Hal hazırda quruculuq içün topraq beklenile.
Herson'da Qırım'dan çıqmağa mecbur olğan qırımtatarlar içün Türkiye işadamlarınıñ teşebbüsü ile evçikler qurulacaq.
Qırımtatar Millî Meclis'niñ azası Riza Şevqiyev bildirgenine köre bu leyha Ukrayna'ğa köçken,yaqınlarını körüp olamağan vatandaşlarımızını Qırım sıñırında toplamaq içün kerçekleştirile.
Millî Meclis'niñ malümatına binaen eki yıl içinde 30 biñ qırımtatar Vatanını terk etti.
Şimdi ise rus işğalciler qırımtatarlarğa Qırım'nı tar etmek içün elinden kelgenini yapacaq. Stalin vaqıtlarında olğanı kibi şimdi de qomşular biri birilerini satmağa tırışa.

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 12

Aqıllı Bir Qartbabanıñ Nasiatı

Aqıllı bir qart ölümi yaqlaşqanda balalarını yanına çağırıp, birer çubuq alıp kelmelerini istey. Balalar babasınıñ emrini yerine ketireler. Qart o çubuqlarnı top etip bağlay. Soñra top çubuqlarnı büyük oğluna uzata ve olarnı sındırmasını istey. Oğlu ne qadar tırışsa da bir arada olğan çubuqlarnı sındırıp olamay. İhtiyar baba çubuqlarnı sırasınen bütün oğlanlarına bere, ama olar da sındırıp olamaylar.

Bunıñ artından çubuqlarnıñ bağını çeze. Çubuqlarnı ayrı-ayrı etip, er oğlunıñ eline birer dane bere. Şimdi er kes elindeki çubuqlarnı sındırsın dey, olar da sındıralar. Tecribeli baba bunıñnen balalarına ne demek istegenini şöyle añlata:
“Evlâtlarım! Çubuqlar bir arağa kelgende sınmağanı alda, bir-birinden ayırılğandan soñ birer – birer nasıl qolaylıqnen sındırılsa; siz de ağa- qardaşlar olaraq er vaqıt bir ve beraber olsañız sizni iç bir kimse yeñip olamaz, raat ve bahtlı yaşarsıñız. Eger parçalanıp dağılsañız, duşmanlarıñız sizni qolaylıqnen yeñer ve böyleliknen, perişan olursıñız. Bu misalnen sizge daima birlik içinde olmañızını añlatmaq istedim”.
Vaziyet bir qorantadaki qardaşlar içün böyle olğanı kibi, daa da keniş manada vetan topraqlarında yaşağan millet içün de tıpqı bunıñ kibidir.
Milletimizni büyük qorantağa beñzetsek, milletni meydanğa ketirgen insanlarımızını da, bu büyük qorantanıñ azaları ve bir-biriniñ qardaşları olaraq tüşünmek mümkün.
Sevgili Peyğamberimiz: “Musulman musulmannıñ qardaşıdır” (Buhari) buyurıp, bütün musulmanlarnıñ bir-biriniñ qardaşı olğanını bildire. Bu qardaşlıq da yalıñız dünya ayatında degil. Bu, ölümden soñra da devam etken ve bizni ebediy seadet yurtu olğan cennette buluştıracaq bir qardaşlıqtır.
Bu, öyle bir qardaşlıq ki, iç bir küç onı parçalap olamaz. İç bir küç bizni bir-birimizden qoparıp olamaz.

ALLAH SEVGİSİ

Allah bizge körmek içün közler, eşitmek içün qulaqlar, laf etmek içün til, çeşitli işler becermek içün eller ve ayaqlar berdi. Bundan da ğayrı Allah bizge aqıl berip, başqa varlıqlardan üstün yarattı. Sağlıq ve seadet içinde yaşamamız içün yer yüzüni çeşit nimetlernen donattı, nefes alğanımız avadan, içkenimiz suvğa qadar er türlü ihtiyaclarımızını qarşıladı. Qısqa bir muddet nefes alamağan ya da çıqaramağan insan yaşap olamaz, öler.
Er saniye muhtac olğanımız bu ve daa başqa nimetlerni tüşünsek, Allahnıñ bizge bergen eyiliklerniñ ne qadar çoq olğanını añlamamız mümkün.
Yüce Allah şöyle buyura: “Allahnıñ nimetini sayacaq olsañız, bitirip olamazsıñız”.
İnsan kendisine yahşılıq yapqanlarnı sever. Öyle ise, eñ çoq sevmemiz kerek olğan varlıq – Allahtır. Çünki O, bizge er kesten çoq, atta sayılmaycaq qadar çoq yahşılıq yapqandır. Eñ evel bizlerni yaratqan ve yaşatqandır. Körüle ki, Allah bizlerge nisbeten pek merhametli ve şefqatlıdır. Biz de Allahnı pek sevmelimiz. Sevgi yalıñız söznen olmaz. İnsan sevdigine sayğı kösterir, sevdiginiñ begenmeycegi bir şey yapmaz. Allah sevgisi Onıñ mubarek adını ürmetnen añmaq, bizlerge emir etken ibadet vazifelerini seveseve yapmaq ve yasaq etken şeylerden saqınmaqnen olur.
Eger böyle yapıp, Onı kerçekten sevgenimizni köstersek (isbat etsek), Allah da bizni sevecek ve dünyadaki nimetlerden daa ziyadesini bizge ahırette berecek. Bir insan içün eñ büyük baht, Allahnıñ sevimli qullarından olmaqtır

QISQA DUA

Yürset bizni ey Allahım,
Nuru sönmez yoluñdan…
Ayırma iç bizni Sen,
Sevgili resuliñden
***
Bilemiz ki, keremiñ,
Eksilmez tek quluñdan…
Çaresizniñ, acizniñ,
Tutar keter qolundan…
***
Mahrum qalmaz tevbesi,
Lütfüñden, qabuliñdan…
Yürset bizni ey Allahım,
Resuliñniñ yolundan…

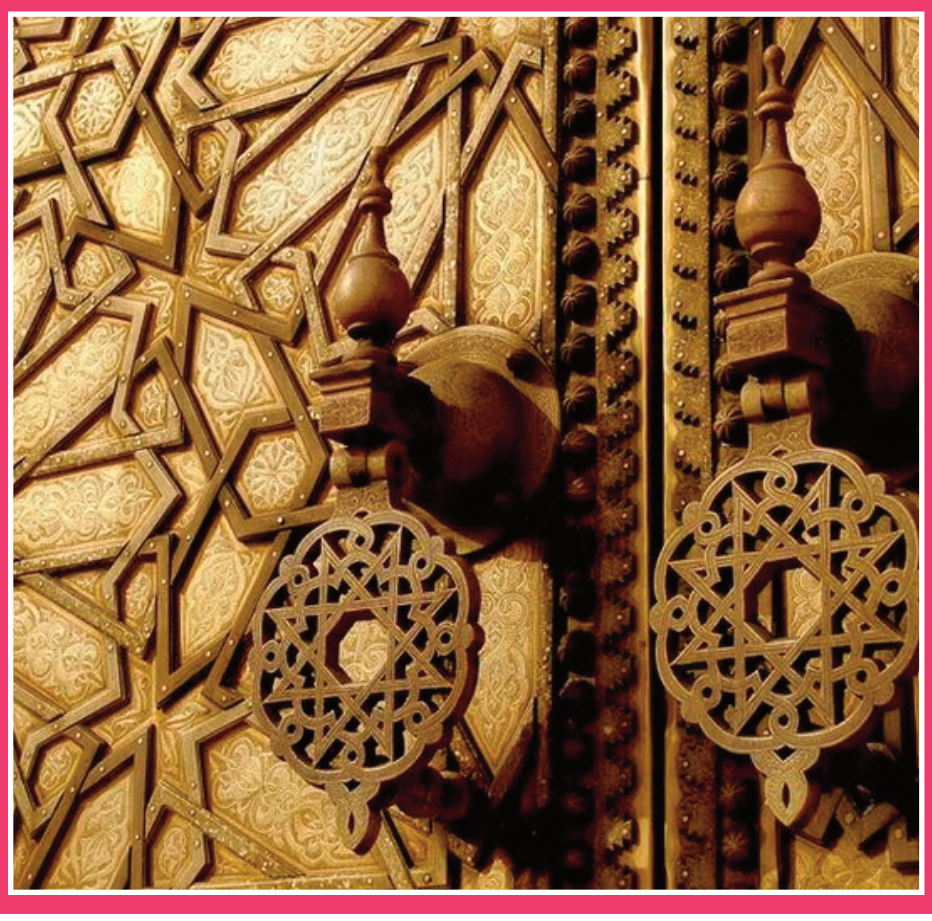

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 13

Qırım Tarihında Bugün 'Ayşe Seytmuratova'

Ayşe Seytmuratova 1937 senesi Şubat 11 künü dünyağa keldi Bu narin, bir baqqanda yuvaş, sessiz olup körüngen qadınğa Allah misilsiz cesürlük ve irade bağışlağan. Yedi yaşında Ayşe anası, beş ağası ve qız qardaşınen beraber bütün qırımtatar halqı kibi Qırım'dan sürgün etildi. Ayşe'niñ babası Seitmurat bey cenkniñ birinci künü cebhege ketip, bellisiz ğayıp ola, Aziz emcesi ise almanlar tarafından Bagerovo endeginde qurşunlana. Mektepten soñ Ayşe Samarkand universitetiniñ tarih fakültetini bitire ve bir yıl degende SSSR İlimler Akademiyasınıñ yüksek lisan kiriş imtianlarını bere. Amma onu Özbekistan İlimler Akademiyası Tarih institutına yollaylar, anda ise qabul etmege istemeyler. Sebebini añlatmasalar da, buña onuñ ırqı mania olğanını her kes bile edi. Soñundan, endi 1967 senesi defalarca kirmek hareketini tekrarlağan Ayşe Seitmuratova'nı Özbekistan İlimler Akademiyası Tarih institutına almağa mecbur olalar, lâkin onu bitirip yetiştiralmay, çünki millî hareketiniñ faal iştirakçisi olğanı içün Tehlükesizlik olganınıñ daimî nezareti altında ola. Ayşe Seytmuratova eki kere (1967 ve 1971 senelerde) yaqalana ve Özbekistan Cinayet kodeksiniñ 191-4 maddesi boyunca "sovet devlet qurumunu qaralağan vesiqalarnı hazırlağanı ve dagıtqanı içün" Morodva ülkesindeki Baraşevo ve Yavas kamplarında tutula.

Lâkin mahkeme ve hükümler Ayşe Seitmuratova'nı seçken yolundan saptırmaylar, azatlıqqa çıqqan soñ o, kene millî hareket iştirakçileriniñ safına qoşula. 1978 senesi Ayşe Seytmuratova SSSRni terk etmege mecbur ola. 1979 senesi Ocaq ayında ABD'ga kelgen Ayşe endi yañı sıfatta – "Amerika sedası" radiosınıñ alıp barıcısı olaraq qırımtatar halqınıñ haqları içün küreşni devam ettire. Mecburî icret yıllarında Ayşe Seytmuratova çoqtan-çoq halqara seminar, konferentsiyalarda iştirak ete, Amerika senatında çıqışta buluna, çoq devlet ve halqara teşkilât yolbaşçılarınen körüşüp, qırımtatar halqınıñ ağır vaziyeti haqqındaki haqiqatnı yetkize ve Vatanğa qaytmağa istegen halqqa yardım bermelerini rica ete. On bir yıllıq icretten soñ 1990 senesi Qasım ayında Ayşe Seytmuratova kene qaytıp kele ve başta Özbekistan'da vefat etken anası, soy-aqrabalarınıñ qabirlerini ziyaret ete, soñra ise millî hareketniñ işine kirişe. 1991 senesi Aqmescit'te Haziran 26 künü olğan Qırımtatar halqınıñ qurultayında fahrî musafir sıfatında iştirak ete. 1992 senesi Ayşe Seitmuratova oña has ğayret ile qırımtatarlar içün Amerika ve Türkiyeden ilâc, saqatlar içün tibbî donatmalar, aşayt

erzaqları kibi yardım toplap, Qırım'ğa ketire. Onuñ hareketleri sayesinde 2001 senesi Aqmescitt'e kimsesiz qırımtatar qartları içün "Merhamet evi" açılıp, müessise müdirligini boynuna ala ve bugünge qadar şu vazifede çalışa. Aynı zamanda Ayşe Seytmuratova Aqmescit'te qırımtatarlar toplu yaşağan bir qasabada qırımtatar halqı millî hareketiniñ arhivi saqlanılğan kütüphane arhivni qura ve aça. Ayşe Seitmuratova – adaletsizlikke hiç dayanmağan,haqiqatnı tik baqıp söylegen insandır. Bu çizgileri içün hem semetdeşleri,hem diger millet adamları arasında itibar qazandı.

Özbek Han Camisiniñ Yañı İmamı Tayınlendi

Özbek han camisiniñ yañı imamı tayınlendi.İşğal olunğan Qırım'nıñ eñ eski camileriniñ birisi (XIV.yy) Özbek han camisine imam olaraq tayinlendi. Bundan evel Qırım'nıñ İslâm Terek(Kirovskoye) bölgesinde imam olaraq çalışqan aynı zamanda balaban ailesiniñ babası:5 balası bar. Onuñ tayını 3 Şubat künü Cuma namazı vaqtında kerçekleştirildi. 2014 senesi Özbek han camisiniñ 700 yıllığı qayd etildi.Ukrayna'da buña bağışlanıp para kapigi çıqarıldı.

Emil Kurbedinov Serbest Bıraqıldı

Avukat Edem Semedlayev facebook sayfesinde Bildirgenine köre rus işğalciler Tarafından tutuqlanğan onuñ zenaatdaşı Emil Kurbedinov hapisten azat etildi. Bu haber elbette büyük quvançnen qarşılandı ve vatandaşlar onu tantanalı sürette beklediler.Dualar oqundu ve közaydın içün şükür etildi. Hatırlatmaq kerek ki, Emil Kurbedinov 26 Ocaq FSB keçirgen kütlevî basqı neticesinde aşırıcılıqta suçlanıp haqsız olaraq tutuqlanıp 10 kün müddet hapiske yollanıldı.

Kimse bu haqsızlıqqa pervasız qalmadı.Eylemler, internet kampanya, isyan yapıldı ve hayırlı netice erişildi.İşte bir olsaq biñ yenerik.

Ahtem Seytablayev "Qırım evi"niñ Müdiri

Ahtem Seytablayev "Qırım evi"niñ müdiri oldu. Yarışma komisyonu Kiyev'deki "Qırım evi" devlet müessisesiniñ müdiri olaraq meşhur "Haytarma" filmniñ yonetmeni Ahtem Seytablayev'ni seçti. Onen birlikte bu vazife qazanmaq içün Cemil Karikov,Yuliya Zaytseva ve Elzara Batalova tartıştılar.Belli rejissör ve Qırım'da nam qazanğan artiat Ahtem Seytablayev 11 Aralıq 1972 senesi Özbekistan'nıñ Yangiyul vilayetinde doğdu.

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 14

Elli Yıllıq, Dülber Anterli, Quvurçıq Saçlı Qoqlaçıq

Aşikova Meryem Arsen qızı Oktâbrskoye qasabası 3-nci umumtasil mektebiniñ 4 sınıf talebesi.
Men qoqla aqqında tarif etmege isteyim. Bu elli yıllıq, dülber anterli, quvurçıq saçlı qoqlaçıq… .Amma biraz tarihını sizge bildireyim.
1931 senesi. Duvanköy Bağçasary rayonı.
Zılhanıñ anası Acire bazardan boldurğan, amma eyi keyfnen kelgen edi. Bağçalarında asralğan meyvalar muvafaqiyetnen satıldı. Bahşış ile, anası oña kökla ketirdi. Bu qoqla, altı yaşındaki Zılhanıñ arzusı edi. Yañı qoqlanıñ közleri açıla ve yumula edi. Zılhanıñ bütün qoqlaları tobandan ya da çuvaldan edi. Bu anasınıñ bahşışı olarğa iç te oşamay edi.
Acire Edilerskaya
Zılha qoqlanen oynamağa bile saqına edi, çünki quvurçıq saçlarını çekip çıqarmağa ya da anterini yırtmağa qorqa edi. Amma qoqlanıñ yanında er vaqıt Reşad qardaşı bulunmaqta edi. Reşadnıñ esas maqsadı bu nasıl olıp bu qoqla öz közlerini aça ve qapata bilmektetir.
Ekinci künü Zılhanıñ bitası qoqlanı evde saqlamağa istedi, amma merdivenniñ üstünde surünip, qoqlanı çatlattı. Reşad bu sebepten pek quvandı, çünki qoqlanıñ közlerini yenginliknen baqıp oldı…
Acire Edilerskaya belli, zengin Edilerskiy qorantasında doğdı. Cenk yılları o, öz Zılha qızınen ve oğlusınen Germaniyağa tüşti, amma, yazıq ki, qıyın vaqıt olğanı sebebinden vefat etti.
Edilerskaya-İslamova Zılha, 1950 s.
Yıllar keçti. Zılha bir qart-babadan özüne qoqla satın aldı. Bu qoqla, anası oña bağışlağan qoqlaçıqqa benzey edi.
Zılha hatırlavğa daldı, balalığı aqılına tüşken, o vaqıt olar episi Qırımda yaşay ediler.Şimde ise Zılha bita 87 yaşında. O, maña öz balalıq aqqında çoq tarif ete. Bu bitayçıq çoq qıyınlıqlardan keçken: em cenk, em açlıq körgen. Yazıq ki, anasınıñ mezarına duva etip olamay, çünki anası Germaniyada cıyıldı. Bunı hatırlap, Zılha bita er vaqıt ağlay.
Koqlanı ise Zılha bita maña bağışladı. Men ise bu ikâyeni öz balaçıqlarıma tarif eterim.

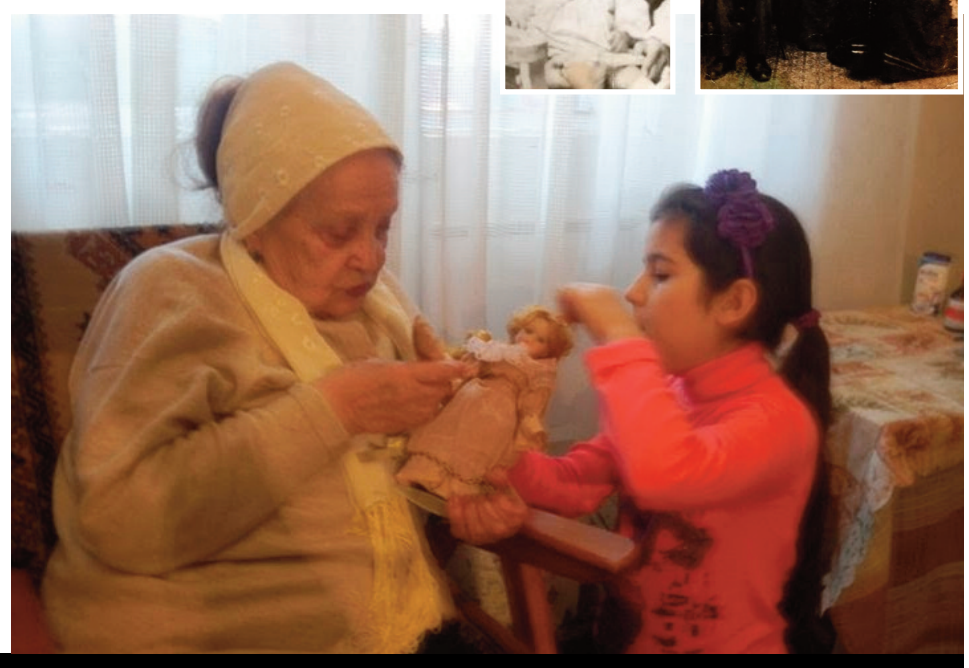

”Abibulla Odabaş” Belli Qırımtatar Yazıcı Ve Medeniyet Erbabı

**Abibulla Odabaş Abibulla Abdureşid oğlu Odabaş (1891 – 1938 (?)) – belli qırımtatar yazıcı ve medeniyet erbabı. Abibulla Odabaş 1891 senesi Aluşta’daki Körbekül(İzobilnoye) köyünde doğdu. İptidaî ve orta tahsilni Qırım’da alğan Abibulla, oquvnı İstanbul’da devam etti. Abibulla Odabaş İstanbul’da olğan vaqıtları, Noman Çelebicihan, Cafer Seydamet, Ablâkim İlmî ve başqaları tarafından siyasî maqsatnen qurulğan “Vatan” cemiyetiniñ azası edi. Tam şu devirde, Timurcan tahallüsinen “Altın yarıq” poemasınen (1911 s.) edebiyat alanına ilk adım attı. 1913 senesi basılğan “Yaş tatar yazıları” edebî eserler toplamında Abibulla Odabaşnıñ “Zavallı tayım” adlı kinayeli şiiri basıldı. Aynı şu cıyıntıqta onuñ İsmail Gasprinskiy’ge bağışlanğan “Ulu babay” adlı şiiri basıldı. 1917 senesi, Qırım’ğa qaytıp kelgen soñ, Abibulla Odabaş edebî eserler ile beraber qırımtatar edebî tiliniñ tiklenmesi ve inkişaf etmesine hızmet ete. 1920 senesi, Vrangel devrinde, Abibulla Odabaş Aqmescit’te “Yeşil ada” mecmuasını çıqarmağa başladı.
Bu mecmuanıñ yalıñız dört-beş sanı çıqqan. 1921 senesi neşir olunğan “Bilgi” mecmuasınıñ da muarriri Abibulla Odabaş olğan. Mecmuasında aydınlatılğan meseleleriniñ dairesi ğaet keniş edi: maarif işleri, til, edebiyat meseleleri, yaşlarnıñ terbiyesi, milletniñ kelecegi kibi mevzular mecmua saifelerinde yer alğan. 1921 senesinden soñ Qırım MŞSC Maarif Halq Komissarlığında çalıştı ve aynı vaqıtta Totayköy hocalar lisesinde ders berdi ve soñra Qırım pedagogika institutında qırımtatar tili ve edebiyatı fakultetiniñ dotsenti oldı. Ümer Acı-Asannen birge “Türk-tatar tili” (1923), “Oquv kitabı” (1924) dersliklerini, Z.Buhareviç’nen beraber “Qırımtatar bala türküleri” (1926) toplamını ve diger kitaplarını çıqardı. 1925-1926 seneleri “Oquv işleri” mecmuasında bir sıra edebî-medenî maqalelerini bastırdı. 1926 senesi Baku’da ötkerilgen I Bütünittifaq türkşnaslıq kongrede iştirak etti ve “Türkî tillerde terminologiya” mevzusunda maruzanen çıqışta bulundu. Abibulla Odabaş 1928 senesi Ekim 26-da Celâl Meinov, Amdi Giraybay, Yaqub Kemal, Ablâkim İlmî kibi ziyalılarımıznen bir sırada hapiske alındı. Aynı şu yılı Aralıq 17-de OGPU kollegiyası onu ölüm cezasına hüküm sürdi. O, bir yıl qadar Moskva’da Butırskaya hapisinde ölümge hüküm etilgenler kamerasında yattı. 1931 senesi Ocaq 13-te ölüm cezası 10 yıl lager cezasınen deñiştirildi. 1991 senesi Nissan 17-de qabul olunğan Ukrayna Qanunı mücibi bütünley haqlana.**

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 15

Qırımtatar Aşları:Qalaqay

0,5 kilo un,2 yumurta,250 gram çiy qaymaq,0,5 qahve qaşığı çay sodası,1 aş qaşığı margarin,keregi qadar tuz alına. Ununu hamur tahtası ya da bir çanaq içine elegen soñ, içine 2 yumurta qırıp,çiy qaymaq,margarin,soda ve tuz qoyula,hamur basıla.Hamurunu yahşı etip basqan soñ, özlenmesi içün bir çetke çekip, üstüne bez örterek,on daqiqa devamında tutula.Soñra oqlav yardımınen onu bir buçuq parmaq ya da ondan da qalınca etip yayğan soñ,tübü yağlanğan tavağa yerleştirip,pıçaqnıñ ucunen üzerine sızıqlar çizip,baqlava şeklindeki şekiller asıl etile.Bir yumurtanı yahşı etip atlatqan soñ,onu qalaqaynıñ üstüne sürtüle.Eger yumurta olmasa çiy qaymaq ya da sarı yağ da sürütmek mumkün.Tavanı başta keskin ateşli furunda 5 daqiqa tutqan soñ,ateş hafifleştirile.Yahşı etip qızarğan soñ,tüşürüp sofrağa berile. İhtar-Qalaqaynı sızıqnen,izmirnen,ceviz, fıstıq,badem,soğan,yumurta ve diger malzemelernen de yapmaq mumkün.Eger de qaysı birinen yapmaq istenilse,şu malzemeni hamur basqanda onuñ içine qoyup basmaq lazım.

NASREDDİN OCA LÂTİFESİ `ALĞAN FİYATINA BERDİM´

Nasreddin oca bir kün evine köstekli saat taqıp kele. Qadınına köstere.
– Vay!.. Onı qaydan aldıñ? – dep soray qadını.
– Hırsızladım, – dey oca.
– Vaay!.. Ayıplar olsun.
– Ayıp mende degil, o kişide. Kerek olsa, açıq ağız olmasın.
– Hırsızlıq şeyni evde tutma. Yarın bazarğa alıp ketip sat.
Oca forsalanıp bazarda yüre. Adamlar körsinler dep, saat köstergenini cep tışına sarqıtqan. Aburçuburnıñ fiyatını soray. ‘Saatnı satsam qadınğa şal, özüme ştan alırım’, tasavurınen saatçılar sırasına kire. Endi müşterige teklif etmek maqsadınen saatını qoluna almaq istey. İstey amma, cepte saat yoq. Hırsızlağanlar. Ana açıq ağızlıq qayda.
Oca evge tavsız qaytıp kele. Qadını ondan:
– Saatnı qaçqa berdiñ, – dep soray.
– Alğan fiyatıma berdim, – dey oca.

QIRIMTATAR ATALAR SÖZLERİ

-Ağızdan çıqqan söz qaytmaz
-Ana-babağa ne yapsañ, aldıña şu kelir
-Balanı beşikte ögret!
-Batır küreş meydanında belli olur
-Birleşken ozar, birleşmegen tozar
-Vatansız adam – yırsız bülbül
-Gülüni sevgen, tikenine qatlanır
-Delige qalpaq al desen, baş alır
-Doğrulıq küneşten aydındır
-Yolğa çıqqan yolda qalmaz
-Zenginge mal, fuqarege nal
-Zornen açqan gül qoqumaz
-İslamnıñ şartı beş, altıncısı – insaftır
-Halqnen birge qara kün de bayram
-Eyilikke kemlik yapma
-Qıyış otursañ da, doğru söyle
-Yılan yılannıñ quyruğını basmaz
-Meyvalı terekke taş atılır
-Müsafir qısmetinen kelir
-İşsiz ömür – otsuz kömür
-Yamanğa baş olğance, yahşığa yoldaş ol
-Yahşı niyet – yarı devlet

Kiriminsesi_Layout 1 01.03.2017 15:56 Page 16

Sabır Tekmil İnsanlarğa Lâyıqtır

Qaviy imannıñ saibi olmağa tırışqan insannıñ sabırı tek qıyınlıqlar zamanında o sabır ile olarnı keçirmesinen sıñırlanmay. Quranda Allah bizge müminlerde olğan sabırnı tasvir ete: Ey, iman etkenler, sabırlı olıp, sabırıñız ile biri-biriñizden üstün çıqmağa tırışıñız, qaviy turıp, Allahtan qorquñız, – belki siz qurtarılırsıñız! (“Ali İmran” suresi, 3:200)

Sabır degende zorluq ve sıqıntılarğa dayanmaq, acele ve öpke ile areket etmemek manaları aqılğa kele. Bunıñ ile birlikte sabır, bir işte sebat ve azim köstermekni de ifade ete. Musulman bir işke başlağanda “Bismillâh” der ve maqsadına irişmek içün yoluna sabır ile devam eter, qıyınlıqlarnı yeñip, taşlap ketmez. Alimlerimiz bu çeşit sabırğa – faal sabır degenler!

Faal sabırnı inatlıqnen adaştırmamaq kerek. Çünki sabır bu aqıllı ve ölçüli bir arekettir. Onıñ içün insannıñ tayanç ve çıdamını müsbet yönelişte qullanmaq meselesi turmaqta. İnatlıqta ise aqıl ve ferasetnen areket kibi çizgiler yoq. Kör-körane ayaq titretmek bardır. Tek “menim aytqanım olacaq” degen nefis ve kibirniñ peşinden ketip, bütün teşebbüslerge “yoq” dep, kimsege yol bermegen, aqaret ve günahlarğa yol açqan bu yıqıcı areket tarzı sıñırdan keçüvdir.

Cümertlik saranlıq ve eliboşlıqnıñ arasında yer alğanı kibi, aynı öyle de sabır inatlıq ve yımşaqlıq arasında altın, orta bir yoldır. Öyle olmağan olsa, Peyğamberlerden evliyağa qadar Allahnıñ salih qullarınıñ vasıfları arasında sıyılıp, 85 ayette maqtav ile añılmaz, tevsiye etilmez edi!

Sabır öyle bir tabiattır ki, insannı cid-diy, ikmetli yapar, Allahnıñ yardımını celp eter, yañlış areket ve qararlardan qorçalar. Quran-i Kerimde böyle aytıla: Ey iman etkenler, sabır ve namaz ile yardım tileñiz. Allah sabır etkenlernen beraberdir. (Baqara suresi, 2/153).

Bu dünyada insanlarnıñ başına kelgen farqlı sıqıntılar bir imtiandır. Yüce Rabbimiz bizim sabırımıznen güzel tabiatlarımıznı ölçep baqa ve olarnı daa da quvetlendire.

Ant olsun, Biz sizni biraz qoqu, açlıq ve bir parça mallardan, canlardan ve mahsulattan eksilmek ile imtian etecemiz. Sabır köstergenlerni müjdele! (Bakara suresi, 2/155)

Sabır kâmil musulmanğa yaraşır. İmanlı göñüllerniñ ibadet ve yahşı işlerinde qararlı ve devamlı olmalarını teminler. Böyleliknen, olarğa cennet yolunı açar ve er şeyden müimi – Allahnıñ razılığını qazandırır:

“Taqva saipleri içün Rabbleri yanında, içinde irmaqlar aqqan, ebediyen qalacaq cennetleri, ter-temiz refiqalar ve Allahnıñ hoşnutlığı bar. Allah qullarını çoq eyi körer. (Bu nimetler): “Ey, Rabbimiz! İman ettik; bizim günahlarımıznı bağışla, bizni ateş azabından qorçala!” degen; Sabır etken, dürüst olğan, ögünde boyun bükken, hayırğa masraf etken ve saar vaqtında Allahtan bağışlav tilegenler (içündir)” (Ali İmran suresi, 3/15-17).

“Olar sabır etkenler ve rabbilerine tevekkül etkenlerdir” (Nahl suresi, 42).

Alimler bile sabırnıñ faydalı ve bereketli tesirini tasdıq etip, böyle derler: “Sizge yazıqlar olsun, Allahnıñ sevabı, iman etken ve salih ameller yapqan kimse içün daa hayırlıdır; buña da sabır etkenlerden başqası qavuşturılmaz” (Qasas suresi, 80).

Musulmanğa bir yahşılıq toqunğanda çırayı bozulğan, amma bir zorluq başına kelgende quvanğan duşmanğa da qarşı sabır bir qurtulış çaresidir: “Sizge bir yahşılıq toqunğanı vaqıt kederlenirler, sizge bir fenalıq kelse, quvanırlar. Eger siz sabır eter ve saqınsañız, olarnıñ aynecilikleri sizge iç bir zarar bermez. Şübesiz, Allah olarnıñ yapqanlarını bütünley sarıp alır” (Ali İmran suresi, 3/120).

Küç, quvet ve amanlıqqa ketken yol kene sabır ve itaatten keçer: “Allaha ve Resulüna itaat etiñ ve biri-biriñiz ile oğraşıp, qavğa etmeñiz, (çünki öyle yapsañız) munasebetler bozulır ve zayıflarsıñız, küçüñiz yoq olıp keter. Sabır etiñiz. Şübesiz, Allah, sabır etkenlernen beraberdir” (Enfal suresi, 46).

Menba:QMDİ MDT matbuat hızmeti